

DRAMMEN
KOMMUNE

Kvalitetsplan 2016–2020

Læringsløp Drammen.

Å lykkes i hele læringsløpet

For barnehage, skole og oppvekst i Drammen kommune

Tilpasset opplæring i ungdomsskolen – planlegge for elevenes neste utdanningsnivå

Jon Espen Palm, Kjøsterud skole

Hva jeg har på hjertet...

- Hva er *tilpasset opplæring* egentlig? Overordnet del gir oss retning.
- Hvordan skal man få det til?

Undervisning og tilpasset opplæring

(s. 16 i *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*)

Skolen skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring.

3.2 Undervisning og tilpasset opplæring

Skolen skal legge til rette for læring for alle elever og stimulere den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring.

Elevenes læring og utvikling skal stå i sentrum for skolens virksomhet. Elevene møter skolen med ulike erfaringer, forkunnskaper, holdninger og behov. Skolen må gi alle elever likeverdige muligheter til læring og utvikling, uavhengig av deres forutsetninger. God klasseledelse bygger på innsikt i elevenes behov, varme relasjoner og profesjonell dommekraft. For å skape motivasjon og læringsglede i undervisningen trengs et bredt repertoar av læringsaktiviteter og -ressurser innenfor forutsigbare rammer.

Skolens forventninger til den enkelte elev om innsats og mestring påvirker læring og tro på egne evner og muligheter. Det er derfor avgjørende at skolen møter alle elever med ambisiøse, men realistiske forventninger, og at lærere utviser et profesjonelt skjønn når de vurderer elevenes læring.

Elevene skal få tid til å utforske dybden i ulike fagområder. Å gi rom for dybdelæring forutsetter at skolen tar hensyn til at elevene er forskjellige og lærer i ulikt tempo og med ulik progresjon. Det krever kunnskap om hvordan elever lærer, hva de kan fra før, og forutsetter tett oppfølging av den enkelte. Elever som opplever mestring, motiveres til å bli mer utholdende og selvstendige. Prøving og feiling kan være en kilde til læring og erkjennelse, og elevene skal oppfordres til å prøve seg også når det er usikkert om de vil lykkes. Det er skolens oppgave å gi elevene trygghet til å krysse grenser og prøve noe vanskelig.

Vurderingen av elevenes faglige kompetanse skal gi et bilde av hva elevene kan, men et sentralt formål med vurderingen er også å fremme læring og utvikling. Kartlegging og observasjon av elevene er virkemidler for å følge opp den enkelte og for utvikling av skolens praksis. Det har imidlertid liten verdi dersom det ikke følges opp med konstruktive tiltak. Skolen og lærerne må balansere behovet for god informasjon om elevenes læring og uønskede konsekvenser av ulike vurderingssituasjoner. Uheldig bruk av vurdering kan svekke den enkeltes selvbilde og hindre utviklingen av et godt læringsmiljø.

Tilpasset opplæring er tilrettelegging som skolen gjør for å sikre at alle elever får best mulig utbytte av den ordinære opplæringen. Skolen kan blant annet tilpasse opplæringen gjennom arbeidsformer og pedagogiske metoder, bruk av læremidler, organisering, og i arbeidet med læringsmiljøet, læreplaner og vurdering. Lærerne må bruke et godt faglig skjønn i arbeidet med å tilpasse opplæringen.

God vurdering, der forventningene er tydelige og eleven deltar og blir hørt underveis i læringsarbeidet, er en nøkkel til å tilpasse undervisningen. Lærerne skal i sin undervisning støtte og veilede elevene til å kunne sette seg mål, velge egnede framgangsmåter og vurdere sin egen utvikling. Skolen må planlegge for en god sammenheng i elevenes læring i de ulike fagene og for at opplæringen oppleves som både overkommelig og tilstrekkelig utfordrende.

- Likeverdige muligheter til læring og **utvikling**, uavhengig av forutsetninger
- **Klasseledelse** – den autoritative læreren
- Bredt repertoar av **læringsaktiviteter og læringsressurser**, innenfor rammer
- Møte elevene med ambisiøse, men realistiske **forventninger**
- **Dybdelæring**, men ta hensyn til at elevene er forskjellige
- **VFL**; monitorering - følge elevenes læring (kartlegging, observasjon – oppfølging)
- Elevene skal oppleve **mestring**, og gi dem trygghet til å krysse grenser
- **Eleven skal delta** og bli hørt

Tilpasset opplæring er tilrettelegging som skolen gjør for å sikre at alle elevene får best mulig utbytte av den ordinære undervisningen.

Skolen kan blant annet tilpasse opplæringen gjennom **arbeidsformer** og pedagogiske **metoder**, bruk av **læremidler**, **organisering**, og i arbeidet med **læringsmiljøet**, **læreplaner** og **vurdering**.

Læreren må bruke et godt faglig skjønn i arbeidet med å tilpasse opplæringen.

Bli bedre på tilpasset opplæring. Hvordan?

1. **Relasjon; lærer vs. elev:** Finne balansen mellom å støtte og å utfordre. Komme i posisjon. Lytte. Jeg vil deg vel...
2. **Læringsmiljø:** Hindre utenforskap, skape gode flokker som tar vare på hverandre
3. **Planlegging av undervisning:** Sikre at lærerne planlegger sammen. Planlegger for tilrettelegging/mestring/læring og PRUVA

... og for de elevene som ikke får til alt; det er tre områder som sikrer fremgang

1. Komme tidsnok – lite fravær
2. Lærende tankesett – gjøre sitt beste
3. Snill mot andre – positiv del av flokken